	LANDRISKKLASS 7/7 Landriskklasserna går från 0 till 7. Ju lägre siffra desto bättre kreditvärdighet har landet.	EKN:S UTESTÅENDE GARANTIER PÅ LANDET KORTFRISTIGA AFFÄRER: 623,3 MSEK MEDEL- OCH LÅNGFRISTIGA AFFÄRER: 10 283,5 MSEK
	DATUM 2015-11-05	

Ekonomiska framsteg hämmas av den politiska situationen

Pakistan har gjort framsteg under pågående IMF-program och kommit en bit på väg mot att stärka grundläggande ramverk och institutioner. Svårighetsgraden i reformarbetet tilltar dock och risken för gatuprotester och andra missnöjesyttringar ligger även fortsättningsvis latent. Finansiellt har Pakistan tidigare klarat sig genom kritiska situationer genom att föra dialog med många olika parter och genom att förvalta relationen med multilaterala banker. På senare år har framför allt den bilaterala relationen till Kina stärks. Etablerade strukturer kvarstår, med politisk kortsiktighet, en liten men inflytelserik maktelit, korruption och militärens politiska inflytande. Utifrån de politiska förutsättningarna kommer den ekonomiska utvecklingen att vara svag även under kommande år.

LANDETS STYRKOR OCH SVAGHETER

Styrkor

- Reformarbete inom ramen för IMF-avtalet har avancerat i princip enligt plan. Programmet utgör ett ankare för den ekonomiska politiken.
- Ett stadigt flöde av remissor samt goda relationer med bilaterala givare och multilaterala institutioner bidrar till att förhindra en betalningsbalanskris.

Svagheter

- Politisk instabilitet kvarstår och militärens inflytande bedöms ha ökat.
- Pakistans bristande framgång med att föra en ansvarsfull ekonomisk politik har bidragit till svagt förtroende från internationella investerare.
- De offentliga finanserna är mycket svaga med alltför låga intäkter i relation till investeringsbehovet.
- Säkerhetssituationen i landet upptar resurser både politiskt och finansiellt.
- Svag konkurrenskraft på grund av strukturella svagheter som bristande tillgång på energi.

EKN har placerat Pakistan i landriskklass 7 för såväl korta som långa garantier – en bedömning som gjorts i samverkan med övriga OECD-länder. EKN är restriktiv i sin prövning av motparter i Pakistan. Restriktiviteten motiveras av det svåra affärsklimatet. I affärerna innebär det att kraven är högre på god finansiell insyn i köparen.

VAD KAN FÖRANLEDA EN ÄNDRING AV LANDPOLICY?

Lättnad

- Fullföljande av IMF-programmet och därefter en fortsatt ansvarsfull och långsiktig ekonomisk politik.
- Intensifiering av reformarbetet inom energisektorn, infrastruktur och affärsmiljö, som i förlängningen ökar konkurrenskraften.
- Ökat internationellt förtroende för landet vilket genererar investeringar och därmed leder till högre tillväxtpotential.
- Förbättrat säkerhetsläge i landet, som möjliggör en mer tillväxtfrämjande fördelning av offentliga resurser.

Skärpning

- Avbrutet samarbete med IMF som försvagar Pakistans möjligheter att genomföra reformer och att upprätthålla externlikviditeten.
- Ytterligare försämring av tillgångskvalitet i banksektorn eller att staten inte vidtar åtgärder vid behov.
- Kraftig försämring av säkerhetsläget i landet.

EKN:S ÅTAGANDEN OCH ERFARENHET

Ett av EKN:s största engagemangsländer

Garantierna uppgick per sista september 2015 till 10,9 miljarder kronor och offerterna till 0,7 miljarder. Garantierna avser framför allt exportaffärer till den pakistanska staten samt till telekomsektorn.

LANDANALYTIKER

EKN:s landanalytiker för Pakistan:

Lovisa Bolander

Telefon: 08-788 00 10

e-post: lovisa.bolander@ekn.se

ANSVARSBEGRENSNING

Landanalysen bygger på ett urval av källor och speglar en för EKN relevant information vid tiden för publicering. Ansvaret för hur informationen används eller tolkas vilar helt på användaren och EKN kan inte hållas ansvarig för förlust eller skada.

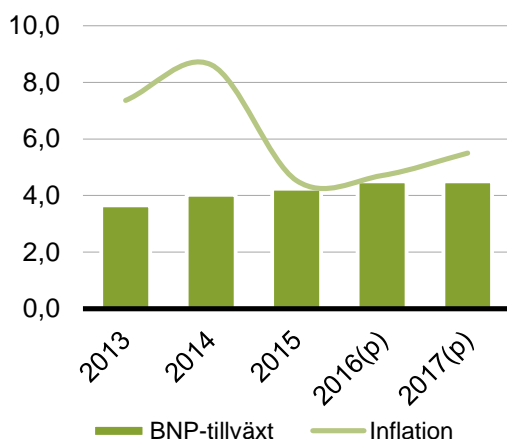
Bakgrund

Politisk instabilitet, en sargad ekonomi och ett svårt säkerhetsläge kännetecknar sedan flera år Pakistan. De civila regeringarnas förmåga att navigera begränsas av militära krafter, särintressen från landets elit samt en i övrigt konfrontativ politisk tradition. Att demokratin ännu är omogen visar sig bland annat genom att det vid senaste maktskiftet 2013, var första gången en avgående regering satt hela sin mandatperiod.

Senaste utvecklingen

På senare tid har det främst varit två centrala områden om hämmat utvecklingen, en mycket svag externlividitet och bristen på energi. Avsaknad av investeringar i energisektorn har gjort den ohållbar både finansiellt och produktionsmässigt. Detta drabbar landets konkurrenskraft.

BNP-TILLVÄXT OCH INFLATION (%)

Källa: IMF WEO 2015

Kina är sedan flera år en partner på energiområdet och har tillhandahållit finansiering och investeringar. I det nyligen tillkännagivna *China Pakistan Economic Corridor* ingår investeringar för 35 miljarder dollar till energisektorn, där de tidigaste projekten kan vara färdigställda redan 2017. Utöver det kan investeringar inom ramen för *Asian Infrastructure Investment Bank* tänkas tillkomma. Det mesta av det ovanstående är emellertid enbart i löftes- och planeringsstadiet och kan endast på lång sikt öka den potentiella tillväxten i landet.

De svaga offentliga finanserna har satt stopp för angelägna investeringar, vilka under en

längre period har legat på en påtagligt låg nivå motsvarande 15 procent av BNP. Genom ovanstående initiativ finns hopp om finansiering som möjliggör de nödvändigaste investeringarna. Det är inte troligt att tillräckliga investeringar i det korta eller medellånga perspektivet skulle komma från den offentliga budgeten eller från den privata sektorn.

Regeringen vidtar också åtgärder på den andra centrala svagheten i ekonomin. För att upprätthålla en miniminivå av externlividitet så att tillgång till finansiering på de internationella kapitalmarknaderna kvarstår. En viktig pusselbit är att uppfylla de krav som landet kommit överens om med IMF för kommande utbetalningar. Genomförandet av reformer i IMF-programmet som att bredda skattebasen, minska subventioner och sälja offentligt ägda bolag stärker statens intäkter och bygger successivt förtroende. Hittills (oktober 2015) har Pakistan fått åtta utbetalningar av totalt tolv under programmet, som sträcker sig från september 2013 till augusti 2016.

Pakistan har under senare år förlorat global konkurrenskraft, delvis beroende på energisektorns svårigheter. Samtidigt har framsteg gjorts på reformarbetet inom ramen för samarbete med IMF. Trots framsteg bedöms sårbarheten i ekonomin som mycket stor. Risken är betydande för politisk instabilitet eller att ekonomin återigen halkar tillbaka till en situation där likviditeten försvagas och nödvändiga reformer hindras från att genomföras.

Impopulära åtgärder riskerar att ta sig uttryck i folkliga protester och utåtagerande missnöje på gatorna.

Utvecklingen på lång sikt

Utvecklingen av den sköra och omogna demokratin i landet är hotad av det inflytelserika och väletablerade militära etablissemang. Utvecklingen mot en mer mogen demokrati är på intet sätt säkrad. Risken för militär inblandning är snarare otillbörlig påverkan och inflytande bakom kulisserna än ett regelrätt maktövertagande. Denna risk bedöms kvarstå ännu en tid.

Förutsättningarna för ekonomins funktion kommer fortsatt att vara starkt kopplad till den politiska situationen i landet. Att driva politiskt arbete för att bygga långsiktig stabilitet och förtroende genom god budgetdisciplin har hittills inte varit en lyckad strategi för omval. Så länge kortsiktiga resultat och populism lönar sig kommer de svårare strukturella reformerna att vara mycket besvärliga att genomföra.

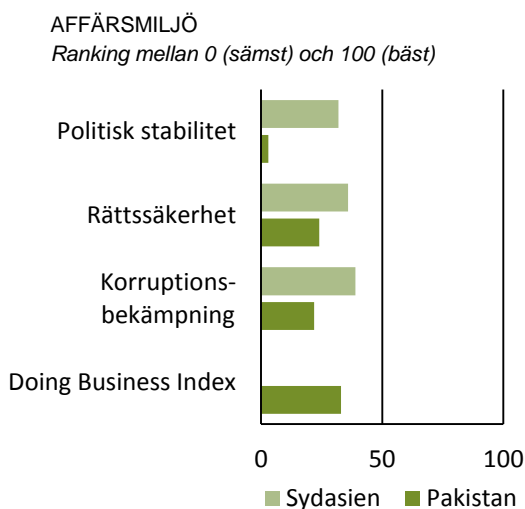
Sammantaget talar mycket för att det senaste decenniets mediokra resultat kommer att upprepas. Den stärkta relationen till Kina samt genomförandet av IMF-programmet bidrar till försiktig optimism på sikt. Det troligaste scenariot är att ekonomin uppvisar en årlig tillväxt på fyra till fem procent och att den demokratiska traditionen sakta stärks, men att militären kvarstår som en mycket inflytelserik institution.

AFFÄRSMILJÖ

Svaga institutioner gör affärsklimatet svårt

Affärsmiljön avser regleringsmiljön, den legala miljön samt transparens och redovisning. Pakistans affärsmiljö är mångfacetterad. Institutionerna är överlag mycket svaga och fungerar otillfredsställande och implementeringen av gällande regelverk brister. Regelverket, å andra sidan, är i vissa avseende relativt modernt, marknadsbaserat och förhållandevis välutvecklat i jämförelse med andra tillväxtländer. Bland annat gäller detta banksektorn. Pakistan förband sig tidigt till att använda IFRS, den internationella standarden för redovisning. Under 2015 har användningen av IFRS, som tidigare enbart omfattat banker och större företag, utvidgats till att nu avse även mindre bolag. Insynen i företags finansiella situation och

äggarförhållanden i Pakistan är relativt god.

Källa: Världsbanken 2015

Pakistans placering i *World Economic Forums* konkurrenskraftsindex är låg, på plats 126 av 140 länder och endast något bättre i Världsbankens *Doing Business Index (DBI)*. EKN har mycket liten erfarenhet av att göra återvinningar av fordringar i Pakistan. Men enligt DBI ligger den genomsnittliga återvinningsgraden i Pakistan något högre än regionens genomsnitt, 40 procent att jämföra med 36 procent för Sydasien som helhet.

Med tanke på att det saknas tecken på mer djupgående strukturella förbättringar, finns ingen anledning att tro att affärsmiljön i någon större utsträckning kommer att förändras till det bättre under kommande år.